

BULLETIN KLUBU REKTORŮ

• listopad 1992 • ročník I • číslo 7

O b s a h

J. Švec: Viac študentov na univerzity	2
1. zasedání České sekce Klubu rektorů	6
Trnavská univerzita 1992	7
Seminář Rady vysokých škol ČR k tezím rozvoje vysokých škol v ČR pro období 1992–1997	12
Poplatky a školné na ČVUT, VŠB, VŠE, VŠZ	13
Technologické parky	15
Finanční problematika členství v mezinárodních institucích	17
Kontakty s Německou konferencí rektorů	18
11. zasedání Klubu rektorů	21
Knihovna Klubu rektorů	21
Novelizace adresáře Klubu rektorů	22

VIAC ŠTUDENTOV NA UNIVERZITY

Závery Konferencie Rady Európy a Komisie Európskych spoločenstiev
 "Prístup k vysokoškolskému vzdelaniu"
 PARMA 1992

V dňoch 13–16 októbra 1992 sa v Parme konala európska konferencia zameraná na analýzu súčasných možností v krajinách Európy získať vysokoškolské vzdelanie. Na jej organizácii sa poprvýkrát spoločne podielali Rada Európy (Stála komisia pre univerzitné problémy) a Komisia Európskych spoločenstiev (Edukačný výbor Rady pre kultúrnu spoluprácu). Cieľom konferencie bolo posúdiť súčasné formy prijímania poslucháčov na vysoké školy v krajinách západnej, strednej a východnej Európy a pripraviť ďalšie kroky pre koordináciu rozvoja európskeho vysokoškolského systému.

Účastníci konferencie — zástupcovia stredných a vysokých škôl a ministerstiev z 35 európskych štátov a zástupcovia 14 medzinárodných nevládných organizácií (UNESCO, EFTA, European Cultural Foundation, apod.) — vyjadrili súhlas s ústrednou myšlienkou konferencie: zvýšiť v Európe podiel vysokoškolsky vzdelanej populácie v dôsledku jej ekonomických, sociálnych a kultúrnych potrieb a demokratických princípov jej ďalšieho vývoja. Vzhľadom na prudký rozvoj vedy a techniky a na stále intenzívnejšie zavádzanie nových moderných a náročných technológií do výroby si bude Európa roku 2000 vyžadovať stále vyšší počet vysokoškolsky vzdelaných pracovníkov na trhu práce. Z hľadiska perspektív vývoja sa tento princíp stane ešte vypuklejším vzhľadom na doterajšiu stagnáciu rozvoja vysokého školstva najmä na úrovni kvalitatívnej (obsahovej), na pretrvávajúce nízke počty študujúcej mládeže (v pomere na populačný ročník), na nízky podiel vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva a narastajúce požiadavky na vyššiu vzdelanostnú úroveň najmä v rozvíjajúcom sa privátnom sektore. Dôležitým sociálnym momentom, ktorý podporuje celoeurópsku snahu o zvýšenie počtu študentov na vysokých školách, je súčasná hrozba nezamestnanosti hlavne pre mladých ľudí bez vzdelaní a kvalifikácie. Zvýšeným podielom študujúcich sa zníži riziko nezamestnanosti v ťažkom prechodnom období a zároveň sa zabezpečí dlhodobá príprava vzdelanostne lepšie pripravenej populácie na vzrástajúcu sa ekonomiku. Zdôraznili sa tu dva nové aspekty poslania modernej univerzity: Prostredníctvom riadneho pregraduálneho štúdia zabezpečiť spoločnosti prísun zvýšeného počtu široko orientovanej vysokoškolsky vzdelanej populácie s určitou flexibilitou uplatnenia sa v nových pracovných podmienkach (tzv. "mass education") a prostredníctvom postgraduálneho štúdia vychovať dostatočný počet špičkových odborníkov s presne definovanou vedeckou orientáciou a odborným a technickým potenciálom pre plnenie najnáročnejších úloh vo výkonnej i riadiacej sfére.

V pregraduálnej výučbe sa v Európe očakáva prechod k tzv. "mass education" — vysokoškolskej výučbe veľkých počtov študentov. Konferencia

odporúča neklásť prílišný dôraz na vzťah počtu študentov a požiadavky praxe. Otázka by sa mala klásť inak: "Má absolvent štúdia na univerzite dostatočne široké vzdelanie pre uplatnenie sa v spoločenskej praxi?" V jednej pracovnej skupine konferencie (workshop) sa v tejto súvislosti uvádzal nasledovný príklad: Univerzita by v riadnom štúdiu nemala vychovávať odborníka na elektromagnetické ventily. Absolvent takéhoto štúdia by mal mať dostatočné vedomosti i o ventiloch spoločenských, sociálnych, mechanických i tých elektromagnetických. Alebo študent jazykov by mal mať také všeobecné vysokoškolské vzdelanie, ktoré by mu dovolilo uplatniť sa v živote nielen ako učiteľ, ale aj ako výkonný pracovník v iných odboroch, v knihovníctve, žurnalistike, riadiacej sfére, podnikateľskej činnosti apod. Vysokoškolská výučba s primerane širokou orientáciou v základných vedách príslušného odboru musí koncepčne zabezpečiť i požiadavky poslucháčov samotných k vlastnému výberu odbornej orientácie už počas pregraduálneho štúdia (tzv. vnútorná diverzifikácia univerzitného štúdia).

V súvislosti s koncepciou rozvoja európskych univerzitných štúdií sa diskutovala otázka spôsobu prijímania uchádzačov na univerzity. Účastníci konferencie konštatovali, že tento problém je natol'ko divergentný v celej Európe, že v súčasnosti nie je možné hľadať spoločné riešenia. Najmä účastníci zo strednej a východnej Európy boli prekvapení, že ich obrana systému obmedzeného prijímania uchádzačov na vysoké školy (tzv. numerus clausus) cestou prijímacích pohovorov nenarazila na všeobecný odpor. Naopak, v záveroch konferencie sa konštatuje, že výber poslucháčov na vysokoškolské štúdium je predpokladom pre zachovanie kvality výučby i kvality absolventa vysokoškolskeho štúdia. Niektoré krajiny obhajovali tzv. otvorený systém prijímania s následnou selekciou študentov počas prvých semestrov štúdia, iné sa stavali za selekciu už v období stredoškolskeho štúdia. I selekcia formou prijímacích pohovorov má v Európe niekoľko variant — centrálny (národný), regionálny, univerzitný, fakultný. Všetky majú svoje klady i nedostatky, všetky prinášajú univerzitám nemalé problémy.

Požiadavka zvýšiť počty študentov na univerzitách rozhodne počíta s postupnou reformou vysokoškolských štúdií vo všetkých európskych krajinách. Očakáva sa vyššia vonkajšia diverzifikácia štúdia, najmä zavedením bakalárskych štúdií, krátkodobejších odborných kurzov apod. Avšak tu sa žiada potreba zabezpečenia prepojenia na riadne štúdium, prípadne postgraduálne štúdium s umožnením voľného prechodu študentov na ktorúkoľvek formu štúdia. Obsahová reforma štúdia na univerzitách strednej a východnej Európy nebola podrobne rozoberaná.

Otázka financovania vysokých škôl bola ústrednou témou konferencie, ktorá konštatovala, že finančné zabezpečenie vysokých škôl vykazuje stály pokles v celej Európe. Rada Európy a Komisia Európskych spoločenstiev odporúča vládám a orgánom štátnej správy zvážiť zavádzanie akýchkoľvek reštriktívnych opatrení v oblasti financovania vysokých škôl, nakoľko budúcnosť krajín Európy závisí na jej intelektuálnom potenciáli. "It is essential that governments be made aware of the importance of adequate financing of higher education as the

future prosperity of our countries depends on a pool of highly skilled people" (§ 11 Záverečného dokumentu konferencie).

V súvislosti s otázkou prijímania poslucháčov na zahraničné univerzity na plné i čiastkové štúdium sa pretraktovala otázka financovania akademických mobilit. V západnej Európe sa požaduje, aby štúdium v zahraničí bolo financované z rozpočtových prostriedkov univerzity, ktorá poslucháče na zahraničné štúdium vysielala. Úvaha o možnosti zaviesť pre západoeurópskych študentov systém európskeho platobného poukazu (tzv. "European voucher system"), ktorý by zabezpečoval voľnú voľbu štúdia v zahraničí, si vyžiada hlbšie prehodnotenie. Konferencia pozitívne zhodnotila prínos projektov Európskych spoločenstiev (ERASMUS, COMETT, LINGUA, TEMPUS) pri podpore akademických mobilit v Európe a posúdila ďalšie možnosti podpory mobilit poslucháčov krajín strednej a východnej Európy. Konštatovalo sa, že najmä medziuniverzitné dohody o bilaterálnej výmene študentov by mohli byť zásadným prínosom pre tieto programy v súčasnom prechodnom období.

Financovanie vlastného štúdia na európskych univerzitách je takisto rôznorodé. Poplatky za štúdium (tuition fee) sa v plnej výške vyžadujú výlučne na privátnych univerzitách. Úplne "bezplatné" štúdium v západoeurópskych krajinách poskytujú iba Dánsko, Nemecko a Luxembursko. Na univerzitách všetkých ostatných krajín sa požadujú poplatky, ktoré predstavujú 5–10 % nákladov na štúdium, niekde je poplatok skôr symbolickým príspevkom. Prehľad poplatkov je uvedený v tabuľke "Poplatky za štúdium v akademickom roku" v lokálnych menách (s. 5).

Veľký dôraz sa kladol na finančnú podporu študentov formou študijných grantov. I tu sa ukázala veľká variačná šírka spôsobu podpory štúdia. Väčšina štátov odstupňováva študentské granty podľa príjmu rodičov. V niektorých štátoch (Nemecko) požadujú až 50 %-nu návratnosť grantov. Zástupcovia krajín východnej Európy upozornili na skutočnosť, že v dôsledku hrozivej hospodárskej situácie študenti tu nemôžu uhrádzať ani čiastky na stravné a ubytovanie a prúdka klesá záujem o štúdium na vysokých školách.

Konferencia sa podrobne zaoberala aj otázkou zabezpečenia informovanosti študentov na stredných (i vysokých) školách a možnostiach, formách, náplniach a perspektívach štúdia na vysokých školách ("Guidance"). Práca informačných centier pre študentov by sa mala stať prioritnou problematikou ako na národnej tak i na univerzitnej úrovni. Dobrá organizácia informačnej služby zabezpečuje plynulý a proporcionálny prísun uchádzačov o univerzitné štúdium.

Samostatná časť konferencie bola venovaná problému európskych dimenzií moderných univerzít a všeobecnej snahe o internacionalizáciu vysokoškôlskych systémoch. Práca vo workshopoch vychádzala z textu Memoranda o vysokoškôlskej výučbe v krajinách Európskych spoločenstiev, ktoré prijala Komisia Európskych spoločenstiev v Bruseli v decembri 1991. Konštatoval sa najmä prínos niektorých zákonných opatrení, prijatých Európskym parlamentom pre štáty Európskych spoločenstiev v oblasti vysokoškôlskych štúdií (napr. zákonne

zabezpečené právo študenta študovať na ktorejkoľvek univerzite ES. Akonáhle sa ratifikuje dohoda o jednotnom európskom trhu, vstúpia do týchto zákonných noriem i krajiny EFTA štátov. Pre štáty mimo ES platia konvencie Rady Európy o ekvivalenciách a mobilitách a konvencia UNESCO o európskom regióne. Žiaľ, tieto konvencie nezodpovedajú novému vývoju v krajinách strednej a východnej Európy a musia byť novelizované.

POPLATKY ZA ŠTÚDIUM V AKADEMICKOM ROKU

	Domáci + EC	Zahraničné (mimo EC)
Belgicko	15.000 BFr	100–250.000 BFr
Dánsko	—	—
Nemecko	—	—
Grécko	27–36.000 GDr	54–72.000 GDr
Španielsko	43–65.000 ESP	65.000 ESP
Francúzsko	450 FRF	450 FRF
Taliansko	350–400.000 ITL	350–400.000 ITL
Irsko	1.300–1.900 IEP	10–12.000 IEP
Luxembursko	—	—
Holandsko	1.750 NLG	1.750 NLG
Portugalsko	2.000 PTE	2.000 PTE
Veľká Británia	1.675 GBP	1.675 GBP

EC — študenti krajín Európskych spoločenstiev.

Z podnetu pisateľ'a správy, ktorý predsedal workshopu č. 5 s orientáciou na podmienky prijatia uchádzačov na vysoké školy, sa rozoberala i otázka prijímacích pohovorov. Ukázalo sa, že prijímacia skúška na všetky formy vysokoškôlskeho štúdia je zavedená iba v Grécku, Španielsku a Portugalsku. "Numerus clausus" s prijímacími skúškami je čiastočne realizovaný v Nemecku, Belgicku, Holandsku, Francúzsku, Irsku a Veľkej Británii, a to najmä v niektorých vybraných odboroch (medicína, stomatológia, veterinárna medicína, informatika). Pre prijatie na riadne úplné pregraduálne štúdium je na všetkých európskych univerzitách základnou podmienkou ukončenie úplného stredoškôlskeho vzdelania. Táto podmienka sa nevzťahuje na neúplne univerzitné štúdium (bakalariát, Fachhochschulen, viacsemestrálne odborné štúdium apod.).

V závěrečných dokumentoch konferencie predložila odporúčania pre ďalšie koordinačné pôsobenie Rady Európy v problematike rozvoja európskeho vysokoškolského systému. Odporučila prijať nový projekt "Access to Higher Education" ako nosný problém týkajúci sa celého európskeho regiónu. Projekt má byť pripravený v úzkej spolupráci s Komisiou európskych spoločenstiev, Medzinárodnou asociáciou univerzít a ďalšími nevládnymi organizáciami, najmä UNESCOm a OECD. Edukačná komisia Komisie Európskych spoločností sa zaviazala spracovať výsledky konferencie do knižnej formy.

Brémy, 20. októbra 1992

Prof. MUDr. J. Švec, DrSc.
Stály zástupca vysokých škôl ČSFR
Rada Európy, CC-PU

Pozn. autora:

Pisateľ správy sa úplne nestotožňuje s koncepciou systému "mass education" na všetkých univerzitách, i keď pripúšťa potrebu zvýšiť počty prijímaných študentov. Niektoré univerzity v Európe, tzv. "Centres of Excellence", napr. univerzity v Cambridge, Oxford, Heidelberg, Leuven a i. s touto požiadavkou súhlasiť nebudú.

1. ZASEDÁNÍ ČESKÉ SEKCE KLUBU REKTORŮ

Na 1. zasedání České sekce Klubu rektorů konaném dne 22. 10. 1992 v Praze došlo k těmto rozhodnutím:

1. Předsedou České sekce KR byl zvolen rektor Z. Kovář.
2. Péčí o Kancelář KR byl i nadále pověřen rektor M. Černohorský.
3. K jednáním s poslanci ČNR jsou zastupováním České sekce KR pověřeni rektori S. Hanzl, J. Jařab, R. Palouš.
4. K jednáním s RVŠ ČR jsou zastupováním České sekce KR pověřeni rektori, kteří jsou t. č. členy předsednictva RVŠ ČR, tj. rektori M. Černohorský, J. Divíšek, J. Hubáček, A. Štěpánková-Veselá.

5. K jednáním o rozpočtu vysokého školství ČR jsou zastupováním České sekce KR pověřeni rektori M. Knížák, Š. Müller, E. Ondráček.
6. K jednáním o vědní politice jsou zastupováním České sekce KR pověřeni rektori T. Čermák, Č. Černý, J. Fusek, J. Harcuba, J. Petr, E. Schmidt (koordinátor), A. Štěpánková-Veselá.
7. Zastoupením České sekce KR na semináři RVŠ ČR k tezí koncepcí rozvoje vysokých škol ČR pro období 1992–1997 byl pověřen rektor Z. Kovář a členové předsednictva RVŠ ČR rektori M. Černožský, J. Divíšek, J. Hubáček, A. Štěpánková-Veselá. Semináře se zúčastní také tajemnice KR M. Fojtíková.
8. Česká sekce KR doporučuje, aby v ČR byly termíny maturit v době od 10. května do 4. června 1993 a aby přijímací řízení na vysokých školách začínalo 14. června 1993. (Poznámka z porady rektorů 22. 10. 1992, svolané MŠMT: Při přihlášce na vysokou školu v roce 1993 je výše poplatku nejméně Kčs 150,-.)
9. Každá skupina rektorů uvedená v bodech 3, 4, 5, 6 se dohodne, kdo ji bude zastupovat navenek.
10. Kancelář KR rozešle dopisy s údaji bodů 3, 4, 5, 6 České národní radě, Radě vlády ČR pro vědu a technologie, Radě vysokých škol ČR a Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy ČR. (Dopisy byly rozeslány 13. 11. 1992).
11. Údaje o úhradách zahraničních samoplátců vysokoškolského vzdělávání a o technologických parcích z ČVUT i z jiných vysokých škol ČR budou zaslány Kanceláři KR k uveřejnění v Bulletinu KR.
12. 2. zasedání České sekce KR se bude konat nejpozději v polovině února 1993.

TRNAVSKÁ UNIVERZITA 1992

Ke dni uzávěrky tohoto čísla Bulletinu KR (16. 11. 1992) zaslali čtyři rektori do Kanceláře KR vyjádření ze svých vysokých škol k současným jednáním o Trnavské univerzitě. Přetiskujeme je na následujících stranách v plném znění. (Rektor Hanzl navíc telefonicky sdělil, že obdobný dopis, jenž zaslal Kanceláři KR na vědomí a který otiskujeme, adresoval také předsedovi Národní rady Slovenské republiky.)

Vážený pane předsedo,

Respektování autonomie vysokých škol, jejich samosprávného postavení a nezávislosti rozhodování jejich akademických orgánů na politické moci považujeme za atribut neoddělitelný od vlastního poslání univerzit a jejich postavení v demokraticky budované společnosti. Přiznávání se k étosu univerzity, rozvoj nezávisle pěstovaného bádání a výchova kriticky myslící inteligence nemohou být v opravdu svobodné společnosti podrobeny nátlaku politicky motivovaných administrativních rozhodnutí.

Jako představitelé akademické obce Masarykovy univerzity pocítujeme povinnost vyjádřit svoji solidaritu s našimi kolegy z Trnavské univerzity a jejich snahou o obnovení 350ti leté tradice jedné z nejstarších univerzit založených na slovenské půdě. Snahu dosáhnout zrušení Trnavské univerzity Národní radou Slovenské republiky považujeme za nadmíru politováníhodnou; termín plánovaného jednání - 17. listopadu - vyznívá navíc v této souvislosti jako velmi smutná ironie.

Vážený pane předsedo, obracíme se na Vás s žádostí, abyste uvážil naše argumenty a vzal v potaz i míru toho, nakolik by krok proti svobodě akademického světa znamenal i krok proti demokracii a svobodě jako takové. Věříme, že jako čelný slovenský politik dobře chápete cenu diverzifikovaného duchovního prostoru pro vlastní tvořivý potenciál společnosti. Prosíme Vás proto, abyste využil veškeré síly své politické autority k přesvědčení Vašich kolegů poslanců v Národní radě Slovenské republiky o nutnosti zdržet se politického zásahu proti Trnavské univerzitě.

Rektor Masarykovy univerzity
a vědecká rada MU

John J. Smith
William North
George W. Smith
Arthur D. Smith
William J. Smith
Yarrow F. Smith
Melvin H. Smith
J. B. Smith
J. B. Smith

Ada MU
G. K. at
J. P. R.
S. S. S.
H. H. S.
T. T. S.
F. F. S.
T. T. S.
J. J. S.
L. L. S.

Stanovisko vedení, kolegia rektora a akademického senátu VŠE k situaci týkající se Trnavské univerzity

Jsme hluboce znepokojeni postupem ministerstva školství SR a snahou některých politiků uzavřít znovuoobnovenou Trnavskou univerzitu, zejména pak způsobem, jakým se postupuje.

Tato univerzita byla zákonně zřízena a vztahují se na ni veškeré akademické svobody a práva s tím spojená. Protestujeme proti násilnému a neoprávněnému vniknutí na akademickou půdu Trnavské univerzity a prohlašujeme, že její akademické svobody jsou i našimi svobodami a jako takové je budeme hájit.

Věříme, že datum 17. listopadu, které se tragicky, ale i slavně zapsalo do našich dějin, nebude znesvěceno aktem uzavření Trnavské univerzity.

F. Müller

De - O

Vedení VŠE
Kolegium rektora VŠE
Akademický senát VŠE

V Praze dne 10. listopadu 1992

REKTOR
SLEZSKÉ UNIVERZITY V OPAVĚ

Všem výborům
Národní rady Slovenské republiky
Októbrové nám. 12
812 80 Bratislava

Trnavská univerzita
Paulínska 16
917 24 Trnava

FAX 07/333971

V Opavě dne 12. listopadu 1992

Přejeme všem poslancům Národní rady Slovenské republiky a všem členům akademické obce Trnavské univerzity, aby se v očích budoucího historika jevíly jejich kroky těchto dnů jako projev moudrého vhledu do zdrojů cest k opravdové kultuře a vzdělanosti.

S upřímnými pozdravy ze Slezské univerzity

L. Klapka

Lubomír Klapka, CSc.
předseda Akademického senátu

Martin Černohorský
Prof. Dr. Martin Černohorský
rektor

ČESKÉ
VYSOKÉ UČENÍ
TECHNICKÉ
V PRAZE

REKTOR

1992.-11.-16.

Prof. Ing. Stanislav Hanzl, CSc.

Vážený pane předsedo,

obracím se na Vás, nejvyššího představitele slovenské vlády, v předvečer 17. listopadu, jako rektor Českého vysokého učení technického a chci vyjádřit protest proti porušování akademických práv a svobod na Trnavské univerzitě. Akademické svobody a práva jsou dány dosud platným federálním Vysokoškolským zákonem a jejich porušování pokládám za zcela nepřípustné a nezdůvodnitelné.

Žádám Vás proto, vážený pane předsedo vlády, abyste se rozhodným způsobem a zcela jednoznačně postavil za jejich dodržování a respektování. Pokud chceme žít v právním státě, musíme se řídit zákony, které jsou pro jeho existenci nezbytné.

V úctě

Vážený pan
Vladimír Mečiar
předseda vlády SR
Úrad vlády SR
Námestie slobody 1
813 70 Bratislava

SEMINÁŘ RADY VYSOKÝCH ŠKOL ČR K TEZÍM ROZVOJE VYSOKÝCH ŠKOL V ČR PRO OBDOBÍ 1992–1997

Seminář Rady vysokých škol ČR k tezím rozvoje vysokých škol v ČR pro období 1992–1997 se konal ve dnech 10.–11. listopadu 1992 v Domě vědeckých pracovníků ČSAV v Liblicích. Předmětem jednání byl návrh tezí koncepce vysokých škol v ČR pro období 1992–1997, vypracovaný RVŠ ČR (datovaný 15. 6. 1992, rozsah 26 s.).

Semináře se mj. zúčastnili předseda České sekce Klubu rektorů rektor Z. Kovář; tři ze čtyř rektorů pověřených zastupováním České sekce KR při jednáních s Radou vysokých škol ČR — M. Černohorský, J. Divíšek, J. Hubáček; rektori J. Konrád a R. Palouš; tajemnice KR M. Fojtíková.

Rektor Z. Kovář ve svém vystoupení informoval o struktuře České sekce KR a o zastoupení rektorů při jednáních s poslanci ČNR, při jednáních o rozpočtu vysokého školství a při jednáních o vědní politice. Upozornil na skutečnost, že u nás neexistuje trh s ceníkem vysokoškolského pracovníka a trh vědeckých výsledků.

Rektor M. Černohorský informoval mj. o tom, že Klub rektorů jako celek stanovisko k předkládaným tezím nevypracoval. Poznámky, které k tezím přednesl, byly jeho osobními poznámkami.

Na základě výsledků liblického semináře bude vypracována Radou vysokých škol ČR nová verze koncepce rozvoje vysokých škol v ČR, která bude dána k dispozici mj. i rektorům všech vysokých škol ČR.

Na semináři došlo k domluvě se sekretářem Agentury RVŠ ČR JUDr. I. Kudelou, že Kancelář KR připraví pro uveřejnění v ročence RVŠ ČR novelizovaný adresář Klubu rektorů.

Marie Fojtíková

POPLATKY A ŠKOLNÉ NA ČVUT, VŠB, VŠE, VŠZ

I při plném respektování obecně platných právních norem mohou být postupy jednotlivých vysokých škol při stanovení administrativně-správních poplatků a eventuálního školného značně rozdílné. Na podnět z 1. zasedání České sekce KR (s. 7, bod 11) reagovali rektori tří pražských vysokých škol, Českého vysokého učení technického, Vysoké školy ekonomické, Vysoké školy zemědělské, a rektor ostravské Vysoké školy báňské. Jednotlivé údaje by vyžadovaly v některých případech bližšího objasnění, avšak i v podobě školami zaslané poslouží k první orientaci.

České vysoké učení technické v Praze

Úhrada za studium zahraničních studentů (návrh ČVUT, 29. 10. 1992)

Řádné denní studium (včetně ubytování, stravování, stipendia)	US \$ 6000,-/rok
Distanční studium — základní i PGS	US \$ 3500,-/rok
Řádné doktorandské studium bez ubytování a stravování	US \$ 6500,-/rok
včetně ubytování a stravování	US \$ 7000,-/rok
včetně ubytování, stravování a stipendia	US \$ 8000,-/rok

Vysoká škola báňská v Ostravě

Výše finančních požadavků u zahraničních studentů-samoplátců

Pregraduální inženýrské studium	US \$ 3500,-/školní rok
Doktorandské postgraduální studium	US \$ 4500,-/školní rok

Probíhá-li výuka ve světovém jazyce nebo při zvýšení náročnosti studia (laboratoře, exkurze, atd.), jsou uvedené částky zvyšovány až o US \$ 1000,-. Ubytování, stravování (lze zajistit v kolejích a menzách v areálu školy) a zdravotní péče nejsou v uvedených nákladech zahrnuty.

Vysoká škola ekonomická v Praze

Ceník studií na VŠE pro zahraniční studenty zahajovaných
ve školním roce 1993/94

(1) Přípravné studium pro přijímací zkoušky
(čeština, matematika, základy ekonomiky)	US \$ 10,-/vyuč. hod.
(2) Mimořádné odborné studium před přijetím	US \$ 50,-/předmět
(3) Studium v českém jazyce
společně se studenty ČSFR příslušnosti	US \$ 1000,-/školní rok
(4) Central and East European Studies Programme
s ubytováním	US \$ 1650,-/semestr
bez ubytování	US \$ 1400,-/semestr
(5) Doktorandské studium
bez ubytování a stravování	US \$ 5000,-/školní rok

Vysoká škola zemědělská v Praze

Poplatky na vybrané administrativně-správní úkony a služby
poskytované studentům vysokých škol a pracovníkům jiných organizací

1. Přijímací řízení, zápisy	
• podání přihlášky ke studiu	Kčs 100,- ¹
• doplnění chybějících údajů v přihlášce	Kčs 25,-
2. Povolení přestupu z jiné vysoké školy, případně
přestupu na jinou fakultu mateřské vysoké školy	Kčs 100,-
3. Pedagogická činnost	
• za první opravný termín státní zkoušky	Kčs 200,-
• za druhý opravný termín státní zkoušky	Kčs 500,-

¹ Podle dohody na poradě rektorů vysokých škol ČR dne 22. 10. 1992 v Praze má každá vysoká škola vybrat poplatek nejméně Kčs 150,-.

- za státní jazykovou zkoušku na katedře jazyků Kčs 200,-
- za nostrifikaci zkoušek v zahraničí Kčs 200,-

4. Tiskopisy, formuláře a duplikáty

- výkaz o studiu Kčs 36,-
- studijní program Kčs 15,- až 27,-
- diplom, vysvědčení o státní zkoušce Kčs 50,-
- průkazka do knihovny školy Kčs 20,-
- průkazka do kolejí Kčs 20,-
- stravovací průkaz Kčs 5,-
- vyhledání podkladů pro vystavení duplikátů
a potvrzení o studiu v archívu školy Kčs 50,-
- vyhledání podkladů pro vystavení duplikátů
a potvrzení o studiu mimo školu Kčs 100,-
- výpis známek za studium Kčs 100,-
- vystavení cizojazyčného potvrzení o studiu Kčs 100,-

5. Habilitace docentů a profesorů externích uchazečů

- habilitace docenta Kčs 2500,-
- habilitace profesora Kčs 5000,-

Institut tropického a subtropického zemědělství Vysoké školy zemědělské v Praze

Školné studentů-samoplátců

US \$ 2250,-/semestr

TECHNOLOGICKÉ PARKY

Z oblasti technologických parků (1. zasedání České sekce KR, s. 7, bod 11) došla informace z ČVUT Praha o podnikatelském a informačním centru (Business and Innovation Centre — BIC). Na následující straně otiskujeme text letáku v jeho plném znění. Na základě ústního vyjádření rektora ČVUT S. Hanzla se mohou zájemci o návštěvu BIC obrátit na Kancelář Klubu rektorů s tím, že Kancelář KR domluví společný termín návštěvy pro více zájemců s ředitelem BIC Ing. B. Komárkem.

BIC ČVUT Praha

Podnikatelské a inovační centrum Českého vysokého učení technického v Praze,
člen European Business and Innovation Centre Network (EBN),
organizace podporované Evropským společenstvím.

*Adresa: Plzeňská 221/130, 150 00 Praha 5 – Motol
Tel./FAX: +42/2/524330*

Podnikatelské a inovační centrum ČVUT bylo založeno za pomoci vlády ČR a Evropského společenství v polovině roku 1991 v prostorách bývalé vojenské katedry ČVUT. Hlavním cílem centra je pomoci při vzniku a rozvoji malých a středních inovačních firem, zejména v oblasti strojírenství, elektrotechniky a stavebnictví. Mimo prostory s výhodným pronájmem nabízíme tyto služby:

- sekretářské služby včetně telefonu a FAXu,
- kopírování textů,
- pronájem zasedacích místností a učeben,
- pronájem kancelářské a výpočetní techniky,
- pomoc při vypracování podnikatelských záměrů,
- poradenství v oblasti transferu technologií,
- poradenství v oblasti malého a středního podnikání, včetně hodnocení projektů,
- služby v oblasti patentů, vynálezů a průmyslových vzorů,
- speciální školení,
- kontakty na odborná pracoviště ČVUT,
- napojení na databázové systémy a služby EBN.

BIC ČVUT Praha je podporováno prostřednictvím programu PHARE. Tohoto roku bylo přijato jako řádný člen European Business and Innovation Centre Network. Tato organizace v současné době sdružuje 84 obdobných center Evropy a vznikla z podnětu ES – DG XVI (regionální politika). Centrum je rovněž v seznamu ústavů kvalifikovaných pro znaleckou činnost v oboru patenty a vynálezy s rozsahem znaleckého oprávnění pro průmyslové vlastnictví — využívání, odměňování a oceňování vynálezů, průmyslových vzorů, zlepšovacích návrhů a užitných vzorů, stanovení podílu předmětu chráněného řešení na využívaném celku (výrobku, způsobu), spory o původcovství a spolujitelství. Spolupracuje také s Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou při poskytování podpory malým a středním podnikům. Má kontakty na řadu dalších domácích i zahraničních firem.

Většina pracovníků byla vyškolená experty Evropského společenství a je připravena poskytovat našim klientům kvalitní služby.

*Ing. Pavel Komárek, CSc.
ředitel BIC ČVUT Praha*

FINANČNÍ PROBLEMATIKA

ČLENSTVÍ V MEZINÁRODNÍCH INSTITUCÍCH

S přelomem kalendářního roku lze očekávat výzvy k úhradě členských příspěvků česko-slovenských, resp. českých a slovenských institucí a volných sdružení v mezinárodních úniích, asociacích apod. Pro rektory má tato problematika dvojí podobu.

- (1) Členství jednotlivé vysoké školy; např. v Mezinárodní asociaci univerzit je výše ročního členského příspěvku odstupňována podle počtu studentů takto:

méně než	1000	studentů	FF 4950,
mezi	1000 — 5000	studenty	FF 6600,
mezi	5000 — 10000	studenty	FF 9350,
nad	10000	studentů	FF 12100.

- (2) Členství Klubu rektorů českých a slovenských vysokých škol, resp. České konference rektorů (České sekce Klubu rektorů) nebo Slovenské konference rektorů (Slovenské sekce Klubu rektorů) jako zastupitelských sdružení v mezinárodních institucích; např. v Koordinačním výboru Konferencí rektorů členských států Evropského společenství je v roce 1993 členský příspěvek např. Belgie celkem BEF 130000 s podíly C.I.U.F. BEF 65000, V.I.I.R. BEF 65000 (význam zkratk členských institucí viz Bulletin KR 4, s. 4 dole). ČSFR, Maďarsko, Polsko jsou zvány v souladu s asociačními dohodami zatím jako hosté, takže příspěvek do Koordinačního výboru není v současnosti aktuální. Je však třeba připravit se i na situace jiné.

Klub rektorů a jeho sekce by se musely zdržet mezinárodních aktivit, popř. by je musely omezit na případy nevyžadující vynaložení prostředků z české a slovenské strany (což je natrvalo nemožné), aby se těmito finančními otázkami nemusely zabývat. Nazrává čas, aby Klub a jeho sekce zaujaly k financování členství v mezinárodních institucích jasné stanovisko. Při těchto úvahách by nemusely zůstat stranou ani případy členství jednotlivých vysokých škol.

Martin Černohorský

KONTAKTY S NĚMECKOU KONFERENCÍ REKTORŮ

1. Příprava kontaktů

U příležitosti výročního shromáždění Německé konference rektorů (Hochschulrektorenkonferenz — HRK), konaného v Rostocku ve dnech 10.–12. 5. 1992 (Bulletin KR 3, s. 7–9), vedl předseda Klubu rektorů (KR) rektor Prof. Milan Jelínek spolu s prorektory Prof. Janem Johnem (ČVUT Praha) a Doc. Igorem Brezinou (UK Bratislava) jednání s prezidentem Německé konference rektorů Prof. Dr. Hans-Uwem Erichsenem, jejichž výsledkem byla mj. domluva návštěvy Generálního sekretariátu HRK v Bonnu a uspořádání informativní akce o německých odborných vysokých školách (Fachhochschulen). Tato akce proběhne ve dnech 16.–21. listopadu 1992 v Regensburgu. Budeme o ní referovat v některém z příštích čísel Bulletinu KR.

2. Struktura Generálního sekretariátu HRK

Pokud jde o návštěvu Generálního sekretariátu HRK, byli pozváni Prof. Černohorský, rektor Slezské univerzity pověřený péčí o Kancelář KR, a tajemnice KR Dr. Fojtíková. Návštěva se uskutečnila ve dnech 26.–28. října 1992. Bylo jednáno s pracovníky všech pěti oddělení Generálního sekretariátu HRK:

- (A) Vedení, koordinace, zásadní záležitosti (Dr. J. Lange — generální sekretář).
- (B) Mezinárodní záležitosti (Dr. Lucht, Dr. J. U. Clauss, Dr. E. Mühle, R. Smolarczyk, G. Kaschlunová).
- (C) Vysokoškolské právo, struktura, plánování, ekonomie a statistika (J. Weber, B. Göbbelsová, M. Hohenthalová).
- (D) Studium a zkoušky, vztah střední škola — vysoká škola, výzkum, výchova vědeckých pracovníků (p. Schreier).
- (E) Knihovna, dokumentace a informace, archiv, tiskové středisko (Dr. W. Becker, S. Schildenová).

Informace o Německé konferenci rektorů uveřejněná v Bulletinu KR 2 (s. 20–22) zachycuje stav z února 1992. Do současné doby (říjen 1992) vzrostl počet pracovníků ze 40 na 55, z nichž 16 jsou vysokoškoláci; počet členských vysokých škol přesáhl 230.

HRK plní v celostátním měřítku funkce odpovídající našim republikovým Radám vysokých škol (ČR, SR) a sekcím Klubu rektorů (Česká sekce KR, Slovenská sekce KR). Narozdíl od stavu u nás jde však už o plně vybavený a dobře fungující systém. Generální sekretariát HRK zabezpečuje bohaté spektrum činností vysoce kvalifikovaně obsazených komisí, pracovních skupin atd. pro jednotlivé úseky vysokého školství.

3. Financování činnosti HRK

Aktivity HRK jsou financovány prostřednictvím Nadace pro podporu HRK. Pro ilustraci uvádíme údaje o hospodaření Nadace v roce 1991 podle pracovní zprávy HRK (Arbeitsbericht 1991, s. 231–232):

Objem hospodaření Nadace pro podporu HRK činil v roce 1991 DM 4.239.000,–. (Zde je třeba si uvědomit, že HRK je dobrovolné sdružení nikoliv rektorů jako jednotlivců, ale dobrovolné sdružení vysokých škol, reprezentovaných rektory; místo o Konferenci rektorů vysokých škol by se tedy mělo mluvit spíše o Konferenci vysokých škol, v níž však může být vysoká škola zastupována jedině rektorem. — Pozn. M.F.)

Uvedená částka byla získána z těchto zdrojů:

Příspěvky zemí	DM 2.363.500,–
Příspěvky Spolkového ministerstva pro vzdělávání a vědu	DM 1.679.700,–
Členské příspěvky nestátních a vojenských vysokých škol	DM 45.200,–
Jiné příjmy	<u>DM 150.600,–</u>
	<u>DM 4.239.000,–</u>

K dispozici byly podle hospodářského plánu pro jednotlivé úseky činnosti tyto částky:

Generální sekretariát, oddělení vysokoškolské právo, struktura a ekonomie, výzkum, výuka a studium; správa nadace	DM 2.021.500,–
mezinárodní oddělení	DM 1.308.200,–
dokumentační oddělení, knihovna,	
tiskové a informační aktivity	<u>DM 909.300,–</u>
	<u>DM 4.239.000,–</u>

4. Přehled grémií HRK (31. 12. 1991)

1. Senát	64 členů;
2. Prezídium HRK	prezident a 5 viceprezidentů, pověřených vedením stálých komisí;
3. Předsednictvo Nadace pro podporu HRK	7 členů;
4. Stálé komise	5 komisí o 12 až 16 členech, k nimž přistupují až 3 stálí hosté;
5. Pracovní skupiny	6 skupin o 4 až 16 členech;
6. Zastoupení HRK ve 44 organizacích jedním až čtrnácti delegáty	celkem 109 delegovaných pozic;
7. Poradní sbor Nadace pro podporu HRK	9 členů.

Při potenciálu, kterým vysoké školství v SRN vládne, může být obsazení všech grémií velmi kvalitní. Příkladem bylo zasedání Stálé komise pro otázky plánování, kapacit a organizace, kterého jsme se zúčastnili.

5. Knihovna

Časopisy, monografie a nejrůznější informační materiály představují svým záběrem a rozsahem údajně nejhodnotnější soubor svého druhu, který je v Německu k dispozici. Prohlídka knihovny a diskuse s jejími pracovníky tomu plně nasvědčují. Knihovna je bohatá jak na vysokoškolskou legislativu, tak na informační materiály o jednotlivých vysokých školách a institucích spjatých s vysokým školstvím.

Z vydavatelské produkce HRK (tiskové středisko je technicky vybaveno na všechny fáze výroby včetně vazby) jsme vybrali soubor desítek brožur s obsahem sledujícím činnost HRK od jejích začátků (1949) až po současnost (1992). Objemný soubor bude ještě v listopadu 1992 přepraven do Kanceláře KR a bude jejím návštěvníkům prezenčně k dispozici.

6. Poměr počtu vyučujících a počtu studentů

Poměry počtu vyučujících na německých univerzitách 1:17 a na německých odborných vysokých školách (Fachhochschulen) 1:37 uvedené v Bulletinu KR 3 (s. 7) vyvolávají otázku, zda se přitom za vyučující nepočítají jen habilitovaní pracovníci. Konzultace o této problematice potvrdily, že nikoli. Jde skutečně o všechny "Lehrkräfte", o všechny pracovníky, kteří vyučují, bez ohledu na kvalifikační stupeň.

7. Akce "Fachhochschulen" a akce "zákon o vysokých školách"

V úvodní části zmíněná akce "Fachhochschulen", pořádaná Německou konferencí rektorů pro dvanáctičlennou delegaci našeho Klubu rektorů, byla předmětem konzultace, pokud jde o program připravovaný v HRK, o naši součinnost při ucelení programu vystoupením našich účastníků a o některé technické, resp. organizační otázky.

V souvislosti s pracemi na přípravě novely našeho federativního zákona, resp. na přípravě nového republikového zákona o vysokých školách byl diskutován námět HRK na uspořádání semináře k problematice zákona o vysokých školách, na němž by participovaly Konference rektorů česká, slovenská, rakouská, německá. V jednáních se bude pokračovat při příležitosti semináře "Fachhochschulen" v Regensburgu 20. listopadu 1992.

Návštěva Generálního sekretariátu HRK v rozsahu tří plných dnů kromě dvou dnů cestovních byla hrazena v plném rozsahu Německou konferencí rektorů, včetně jízdného. Návštěvu zabezpečovali pracovníci oddělení mezinárodních záležitostí, úsek vztahů ke středo- a východoevropským zemím, především vedoucí úseku p. Dr. E. Mühle a p. R. Smolarczyk, jimž patří zvláštní dík za velmi dobrou, předem vykorespondovanou programovou přípravu a za možnost neobyčejně efektivního využití celého tří denního pobytu.

Marie Fojtíková

11. ZASEDÁNÍ KLUBU REKTORŮ

11. zasedání Klubu rektorů českých a slovenských vysokých škol se koná ve dnech **12.-13. února 1992 v Liberci**. Hostitelkou je Vysoká škola strojní a textilní. Definitivní program bude stanoven s respektováním námětů, které dojdou Kanceláři KR do **31. 12. 1992**.

KNIHOVNA KLUBU REKTORŮ

K materiálům uvedeným v Bulletinu KR 2, s. 23, přibýly k dnešnímu dni (16. 11. 1992) informační materiály o těchto vysokých školách:

- České vysoké učení technické Praha,
- Vysoká škola strojní a textilní Liberec,
- Technická univerzita Zvolen,
- Vysoká škola ekonomická Praha.

NOVELIZACE ADRESÁŘE KLUBU REKTORŮ

Všem rektorům se s Bulletinem KR 7 posílá dotazník tohoto znění:

Podklady pro adresář Klubu rektorů

Jméno a příjmení rektora (s tituly):

Název a adresa vysoké školy
(bez zkratk a s uvedením PSČ):

Spojení s rektorem

telefon:

fax:

e-mail:

Materiály došlé Kanceláři KR do **10. 12. 1992** budou zpracovány, uveřejněny v Bulletinu KR a budou sloužit i jako podklad pro informace jiným institucím.

Redakce: M. Černohorský, M. Fojtíková.

Vydavatel: Kancelář Klubu rektorů, Masarykova univerzita,
Žerotínovo nám. 9, 601 77 Brno.
Tel. 05-2136270, 05-2136272. Fax 05-2136266.

Určeno pro potřebu Klubu rektorů.